

S A J Ó L Á S Z L Ó

Zrínyi Miklós sírverse

Befed ez a kék ég, ha nem fed koporsó.
Óram tisztességes csak légyen utolsó.
Mindenütt felyül ég, véres földön fekszem,
Vadkan ütötte hét, két halálos sebben.

Egyedül figyelem felhők vonulását,
Egyedül az Isten, ki az égen át lát.
Meghalok, nézi az ég koporsórésén,
Ha nem fed koporsó, befed ez a kék ég.

Akár farkas, akár emésszen meg holló,
Vájj ki két szemem, ez lészen utolsó,
Mit látok: a felhők vonulása, kék ég,
Sötétség fedi be a koporsó részét.

Befed ez a kék ég, a koporsó részét
Már leragasztotta gyászszalagsötétség.
Sebzetten nyüszítetek, még várjatok, ne még,
Ne szegezzétek rám koporsófedelét

Az égnek! Fekhelyem föld lészen, felyül ég,
A kék ég! Alatta, s föld felett fekvék,
Rám csukódik szemem, a kék ég fedele,
Leszek farkaséhes gyomromnak eledel.

Akár emésszen meg holló, akár atka,
Lakjon jól belőlem pondró, farkas, vadkan,
Ha nem fed koporsó, befed ez a kék ég,
Fényeskedjék nekünk az örök sötétség.

A szövegben Zrínyi-idézetek.

Zsuzsanna és a vén

A VÉN

1 ¹Zsuzsanna, kerted tele mindenféle pompás gyümölcssel: nárdusszal, sáfránnyal, kálmoszal, fahéjjal, mindenféle tömjéntermő fával, mirhával és aloéval, a legjobb balszamokkal. ²Eljöttem kertedbe, hogy élvezzem pompás gyümölcsseit! ³A kertnek forrása élő kút feje. Zsuzsanna, megfürdesz a gyümölcsöskertben, ⁴törülközől, bekened tested olajjal és kenőccsel, keneted illata felülmúl minden balszamat! ⁵Akár a pálmafa, olyan a tested! Fölmegeyek a pálmafára, s megszerzem gyümölcsseit! ⁶Szedem a mirhát balszammal együtt, egyenest a lépből eszem mézemet, megiszom boromat, megittasulok! ⁷De szép vagy, Zsuzsanna, igen szép vagy! ⁸A tested elefántcsont, tele zafírral. ⁹A hajad, akár a kecskenyáj, amely leereszkedik Gileád hegyéről. ¹⁰A halántékod, akár egy gránátalmagerezd. ¹¹Arcod akár a balszamagy, amely illatos füveket terem. ¹²Szemeid, mint a galambok a medence vizénél: tejjben fürdenek és a tengeren ülnek. ¹³Fordítsd el tőlem a tekinteted, mert megigézel vele. ¹⁴A szád bor a legjavából, ¹⁵leheleted almaillat, ¹⁶ajkadról tiszta méz csurog. ¹⁷A nyakad mint elefántcsonttorony. ¹⁸Két melled, mint a gidák, a gazella ikrei, amelyek ott legelnek a liliomok közt. ¹⁹A köldököd akár egy kerek csésze, ²⁰a hasad olyan, mint a búzarakás, amelyet liliomok kerítenek körül. ²¹Csípődnek hajlása olyan, mint valami ékszer, amelyet művészi kezek készítettek. ²²S mi az, ami úgy ragyog, mint a hajnal pírja? Hasadétkodban, rejtkehelyén gyönyör fészkel, ²³Zsuzsanna az enyém, s én az övé vagyok, liliomok közt legeltet, ²⁴forró vágyam köldöke csészéjében remeg. ²⁵Míg föl nem támad a nappali szellő, és az árnyékok útnak nem indulnak, térj vissza, mint a gazella, vagy mint a szarvasborjú a balszamhegyeken. ²⁶Kelj föl, gyere szépségem! ²⁷Egészen szép vagy, nincsen rajtad semmi.

ZSUZSANNA

2 ¹Már levettem a ruhám, hogy vegyem fel újra? ²Fekete, selymes mini ruha, fém harisnyatartós, combfixes fekete necc harisnya, fekete, fém magassarkú, fekete melltartó, fekete, csipkés tanga. ³Támadj fel, északi szél, siess, déli szél! Járd át kertemet, hadd szálljon illata! Akkor eljön a kertjébe, hogy élvezze pompás gyümölcsseit! ⁴Farmersort, fehér, combfixes, harisnyakötős harisnya, fehér top, fehér melltartó, fehér csipkés tanga, fehér tornacipő. ⁵Fehér liliomszál, én vagyok a völgyek lilioma. ⁶Sárga fogaival, ami még van neki, kibontja a tornacipőfűzőket. ⁷Már levette a ruhám, hogy vegyem fel újra? ⁸Farmermini, csupasz combok, sokgombos ing, kék melltartó, kék tanga, fehér zokni, fehér sportcipő. ⁹Gyümölcse édes az ínyemenek. ¹⁰Bevezet a bornak házába, fölöttem lebeg zászlaja, kezemről, ujjamról, számról mirha csepeg. ¹¹Matrózblúz, fehér melltartó, fekete rakott szoknya, fehér bugyi,

fehér térdzokni, fekete, pántos cipő. ¹²A kertembe mentem, hogy lássam, kihajtottak-e már a szőlők, s virágba borultak-e a gránátalmafák. ¹³Itt van újra kertemben, a balzsamágyaknál, hogy élvezze kertjét s liliomot szedjen.

A KAR

3 ¹Fogjátok meg a vén rókát, mert feldúlja a szőlőt, a ti szőlőtöket is, amely éppen most virágzik!

A szövegben idézetek az Énekek énekéből.

ÁPRILY LAJOS

Nyár a hárshegyi szanatóriumban

A nyár jött a ragadozó időben,
s megállt a hárshegyi kertben, fölöttem.

Én kint magam, és bent a kórteremben
a lázlapon saját nevem kerestem.

Tudtam jól, itt ér utol a halálom,
s tudtam, elmúlt nevem már nem találok.

De a vasárnap délutáni csendben,
míg kórteremről kórteremre mentem,

nagyon dalolt egy név zenéje bennem,
Walther von der Vogelweide, követtem

a dallamot, és verset írtam fejben,
fél sor már megvolt: von der Vogelweide...

Láttam magam, a lázas, régi gyermek,
végtelen tükrökben nyíló kórtermek,

ahol már alig látszik vézna testem,
s egy nap arra ébredtek, fel nem ébredtem,

de szebb itt az élet, s szebb a halál is,
tudom, nevem nem fogom megtalálni,

nem is tudom, nem vagyok, nincsen,
úgyis idegenül vert itt a szívem.
Tudom a hervadás vörös varázsa,
a végtelenség fenyőillatával

megtelik, üszkös fenyves, rönkig égtem,
a „Készen vagy?”-ra ezt felelem: – Készen.

A halál jött el a hárshelyi csöndben,
ölyv a levegőben, megállt fölöttem.

A szövegben Áprily-idézetek.

Áprily

Ha nyári a reggel,
agg, beteg ember,
a padra leül, már izzad a hát.
Gondol az őszre,
télire össze-
húzza magán a csikos pizsamát.

Régi, kiszáradt
bőre, a sárga,
kék erű írás pergamenen.
Kész, erejéből
ennyire, végül
már sose lesz meg a hexameter.

Fejben a verset,
néma betegnek
már csak az Isten érti szavát.
Szél fut a kerten,
halni se szebben,
lombban, egekben hárshavazás.

Csikos pizsamáján,
istenhideg átjár,
vézna tüdőben a nyár didereg.
Halála leül
mellé, egyedül,
és pizsamát kivasal sziveden.